

ת"פ (באר שבע) 66099-02-19 - מדינת ישראל נ' ארקדי סחנוביץ'

ת"פ (באר-שבע) 66099-02-19 - מדינת ישראל נ' ארקדי סחנוביץ' ואח'שלום באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 66099-02-19

מדינת ישראל

נגד

1. ארקדי סחנוביץ'

ע"י ב"כ עו"ד יהודה שוקרון

2. יוליה שמעוני - נמחקה מכתב האישום

3. י.א. הנדסה חברה לעבודות בניה ופיתוח בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד יהודה שוקרון

בית משפט השלום בבאר-שבע

[09.07.2025]

כבוד השופט איתן אמנו

גזר דין

1. הנאשמים הורשעו, על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון, במיוחס להם בכתב האישום המתוקן, בביצוע 44 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שהיה לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "חוק מע"מ").

2. מהחלק הכללי לעובדות כתב האישום עולה כי הנאשמת 2, התאגדה בישראל על פי חוק החברות, ונרשמה כעוסק מורשה על פי חוק מע"מ בחודש 04/2010, בענף קבלנות כללית ועבודות בניין. הנאשם 1 משמש כדירקטור בנאשמת 2 החל מיום 3.2.2011, ומאז חודש 05/2010 ועד אוגוסט 2019 הינו מנהל פעיל של הנאשמת 2.

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, עולה כי בתקופה שבין מאי 2010 ועד דצמבר 2012, ניכו הנאשמים מס תשומות בסך של 371,274 ₪ (להלן: "מס התשומות"), מבלי שהיו להם לגביו מסמכים כאמור בסעיף 38 לחוק מע"מ. הנאשמים ניכו את מס התשומות בהסתמך על 44 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס על שם 4 עוסקים שונים, וזאת מבלי שעשו או התחייבו לבצע העסקאות שלגביהן הוצאו המסמכים כאמור. בתקופה הדיווח, רשמו הנאשמים את החשבוניות הפיקטיביות בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת, משל היו עסקאות אמת, וניכו שלא כדין את סכומי המע"מ המגולמים בתשומות הפיקטיביות, כמפורט בנספח א' לכתב האישום המתוקן.

4. במעשיהם כאמור, ניכו הנאשמים בדוחות התקופתיים מס תשומות שלא כדין בסך 371,274 ₪, ובכך הגדילו באופן פיקטיבי את הוצאותיהם והקטינו בכזב את סכום המס לתשלום במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

5. בדיון שהתקיים ביום 7.7.2020 נטען כי מצבו הרפואי של הנאשם הולך ומדרדר וכי בכוונת ההגנה להגיש בקשה לעיכוב הליכים, ביום 7.3.2022 תוקן כתב האישום כך שנמחק סעיף אישום, ובהתאם נמשכה נאשמת מכתב האישום. בדיון שהתקיים ביום 27.2.2024 ב"כ הנאשם הגיש אישור רפואי (נ/1) אודות מצבו הרפואי של הנאשם והפנה להחמרה במצבו, כן טען כי הבקשה לעיכוב הליכים שהוגשה נדחתה.
6. ביום 1.9.2024 הגיש ב"כ הנאשם מענה מפורט לכתב האישום ובמסגרתו הודו הנאשמים במיוחס להם בכתב האישום המתוקן.
7. בדיון אשר התקיים ביום 26.9.2024, ב"כ הנאשם טען כי הבקשה המחודשת שהוגשה לעיכוב הליכים התקבלה אך מותנית בתשלום כופר בסך של ₪ 30,000 וכן בהסרת המחדל, אך נוכח מצבו הרפואי של הנאשם טרם עלה בידי ההגנה לפועל בהתאם. ביום 13.11.2024 הודיעה המאשימה כי החוב המקורי עמד על סך של כ-₪ 371,000 וכיום עומד על כ-₪ 177,000.
8. יש לציין ולהדגיש כבר עתה את מאמציו של הנאשם להסיר את כלל מחדלי כתב האישום המתוקן ולצורך כך ניתנו מספר רב של דחיות. ראוי אף לציין לחיוב את מאמציו של ב"כ המאשימה - עו"ד שי אמור, לעזור ולסייע לנאשם בהתנהלותו אל מול פקיד השומה בניסיון להסדיר העברת החזרי מס לטובת חובו לרשויות מע"מ, אם כי בסופו של דבר הניסיון לא צלח. מנגד, יש לציין כי מדובר בנאשם בעל נסיבות אישיות חריגות וייחודיות, שבית המשפט סבור שהיה בנסיבות אלו להוביל את המאשימה לבחינה חוזרת של עמדתה העונשית.
- טיעוני המאשימה
9. המאשימה, במסגרת טיעוניה לעונש הכתובים, עמדה על הפגיעה בערכים החברתיים, מדיניות הענישה הנוהגת והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות תוך שהפנתה לכך שבמעשיהם, פגעו הנאשמים ביכולת רשות המס לקבל את המידע הדרוש לה לצורך גביית מס אמת, ובסמכותה של הרשות להבטיח גביית מס תקינה ונשיאה שוויונית בנטל המס. הפנתה לכך שבמעשיהם המתוארים לעיל, סכום המס שנגרע מהקופה הציבורית הינו ₪ 371,274 ש"ח, אם כי במסגרת ההליך פעלו הנאשמים לצמצום המחדל הפלילי ושילמו סך של ₪ 194,013, ויתרת קרן המס הינה בסך של ₪ 177,261. בנסיבות אלו, עתרה המאשימה למתחם הנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר, קנס הנע בין 19,000 ₪ ועד 37,000 ₪, ומאסר מותנה הנע בין 7 ל-12 חודשים.

10. בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנתה המאשימה לכך שהנאשמים הודו בעבודות כתב האישום ונטלו אחריות למעשיהם, כן הפנתה למאמצי הנאשמים לתיקון העבירה והסרה חלקית של מחדלי כתב האישום. כן הפנתה לחלוף הזמן של הנאשם מאז ביצוע העבירות בין השנים 2010-2012, כתב האישום הוגש בשנת 2019, וההליכים מגיעים לסיומם בשנת 2025. כן הפנתה לכך שהנאשם נעדר עבר פלילי. כן המאשימה הפנתה לכך שגילו של הנאשם ומצבו הרפואי הובאו בחשבון במסגרת שיקולי המאשימה, תוך שצוין כי שב"ס ערוך לטפל בחולים כגון הנאשם וגם בחולים שמצבם הרפואי קשה יותר. בנסיבות אלו, עתרה המאשימה להשית על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל, 7 חודשי מאסר מותנה למשך 3 שנים, קנס בסך של 20,000 ₪, התחייבות וקנס סמלי לחברה שאינה פעילה. טיעוני ההגנה

11. ב"כ הנאשמים במסגרת טיעוניו לעונש הכתובים, הפנה לתיקון כתב האישום ולעבודה כי נמחקה נאשמת נוספת מכתב האישום לאחר הסרת המחדל. עוד הפנה לכך שהנאשמים הודו במיוחס להם ובכך חסכו זמן שיפוטי. ב"כ הנאשמים הפנה למאמצי הסרת המחדל, ולכך שהמחדל לא הוסר במלואו נוכח מצבו הרפואי הקשה של הנאשם, למרות האישור לעיכוב ההליכים שלא צלח בשל מצבו של הנאשם. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה טען כי הנאשם מהנדס בניין שעלה ארצה בשנות ה-90, ובשל קשיי שפה וקשיי התאקלמות בארץ נפל למעשה מרמה ועוקץ מצד ספקים ולקוחות.

12. בנוסף הפנה הסנגור לגילו של הנאשם, היותו בן 72, נעדר עבר פלילי, נשוי ואב לילדים, כאשר אחד מבניו נפצע במסגרת מלחמת 'חברות ברזל'. הפנה לכך שהנאשם שילם מחיר אישי ומשפחתי כבד בגין הפסדי ענק בעסק, ואף נפל למשכב עקב קריסת כליותיו והזדקקות לדיאליזה באופן כמעט יום יומי, זאת לצד מחלת אי ספיקת כליות סופנית, אשר נזקק לחמצן כ-18 שעות ביממה. עוד הפנה לאירוע מוחי בו לקה הנאשם בחודש מאי 2025. ב"כ הנאשמים הרחיב ופירט אודות מצבו הרפואי של הנאשם וצירף מסמכים רפואיים - הוגש אישור רפואי מיום 21.5.2025 לפיו הנאשם סובל מאי ספיקת כליות סופנית ומטופל מאז שנת 2019.

13. ב"כ הנאשם עתר לבחון האפשרות להטלת ענישה שיקומית, תוך התחשבות בחרטה הכנה של הנאשם, והסתפקות במאסר על תנאי בלבד, והתחייבות. הפנה לכך שאכן להסרת המחדל יש שיקולי משמעותי בענישה, תוך שהדגיש כי במקרה דנן הנאשם הסייר מחצית מהמחדל, וכן ביחס ליתרת המחדל הפנה לכך שנערכו מאמצים ואף נציגי המאשימה סייעו לנאשם בהגשת הדוחות וזאת בכדי לקבלת יתרת המס שעומדת לזכות הנאשמת 2 ולהעבירה לטובת יתרת החוב, אך המאמצים לא נשאו פרי. כמו כן, הסנגור ביקש להתחשב במצבו האישי, הרפואי והכלכלי הקשה של הנאשם ועתר להסתפק בקנס סמלי בלבד. דיון והכרעה

14. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), המוסדר תחת הוראות סעיף 40 ג(א) לחוק העונשין, נקבע כי בעת קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. משהצדדים לא הגיעו להסדר עונשי, שומה על בית המשפט לערוך איזון ולהביא בחשבון את מכלול השיקולים שנקבעו בחוק ובפסיקה בעת קביעת מתחם העונש ההולם.

15. יש לציין כי, העיקרון שמנחה את בית המשפט בעת קביעת מתחם העונש (בהתאם להוראות סעיף 40 ב לחוק העונשין) הינו הלימה בין חומרת מעשה העבירה בנסיבות אותו מקרה ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג העונש ומידת העונש המוטל עליו.

16. במקרה המונח בפני בית המשפט, המעשים בהם הורשעו הנאשמים, עיקרם מרמה כלפי רשויות המס, הם חמורים ופוגעים ברציונל המונח ביסודם של דיני המס ולכך יש השלכה על המשק והכלכלה וכן על המרקם החברתי והסולידריות החברתית לנשיאה בנטל המס באופן שווה, מקום בו הנאשמים הורשעו על פי הודאתו של הנאשם, בביצוע 44 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שהיה לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.
17. הערכים המוגנים - הערכים החברתיים שנפגעו במקרה דנן ממעשיהם של הנאשמים הם ערך השוויון בנטל המס וערך ההגנה והשמירה על הקופה הציבורית. על פי פסיקה עקבית של בית המשפט העליון, עבירות המס מגלות חומרה רבה ומצדיקות ענישה מרתיעה, אפנה לרע"פ 977/13 אודיז נגד מדינת ישראל (20.2.13), וכן לרע"פ 1717/14 ליזרוביץ נגד מדינת ישראל (3.3.14). בע"פ 71687/02 עיני נגד מדינת ישראל (1.4.2004) נקבע כי: "הערך המוגן בעבירות המס הוא השיטה הפיסקלית שהחברה אימצה כחלק ממדיניותה הכלכלית והחברתית, לרבות שיטת המיסוי שתבטיח חלוקת נטל שוויונית וצודקת".
18. עוד נקבע ברע"פ 4323/14 מולדובן נגד מדינת ישראל (26.6.2014): "עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה - בקופה הציבורית, העקיפה - בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס".
19. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, בית המשפט נתן דעתו, בין היתר, לכך שעל פי עבודות כתב האישום המתוקן הנאשם 1 הינו המבצע העיקרי. הוענק משקל לכך שהעבירות בוצעו על פני תקופה של כשנתיים וחצי, תוך פגיעה ישירה בקופה הציבורית עת נגרע סך של 371,274 ₪ תוך ביצוע ריבוי עבירות, וכן הוענק משקל למספר החשבוניות הפיקטיביות - 44, שהינו משמעותי.
20. בית המשפט ער לטענת ב"כ הנאשמים, בדבר חלקו של הנאשם בביצוע העבירות וכי נעברו על רקע קשיי עלייה ולכך שהנאשם נפל לעוקץ ומרמה של ספקים ולקוחות, אך הדבר לא עלה בכתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים.
21. הנזק שנגרם ושצפוי היה להיגרם מביצוע העבירה - מעשיהם של הנאשמים חמורים הם וחותרים תחת העקרונות הכלליים של שיטת גביית המסים במדינת ישראל, ומעשיהם אלו גרמו לנזק ישיר בקופת המדינה, למערכת ולשיטת גביית המס. מעבר לפגיעה הישירה בקופה הציבורית, הרי שלא ניתן להתעלם ממידת הפגיעה באמון מערכת רשויות המס בבעלי החברות/מנהליה הנישומים, ובדיווחים אשר מוגשים באמצעותם ו/או באמצעות אחרים ולנזק הפוטנציאלי ממעשיהם של הנאשמים. אם כי לצד זאת, הרי שעולה כי הנאשם הסיר מחצית מהמחדל, ושילם סך של 194,013 ₪ מתוך המחדל התחילי.
22. בנסיבות האמורות, בהתאם למספר החשבוניות (44 במספר), ובשים לב לנזק המוחשי שנגרם כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים, הרי שניתן לומר כי מדובר באירוע שרף חומרתו והפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנן היא בעוצמה בינונית.

מדיניות הענישה הנוהגת

23. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשעו הנאשמים, משתרעת על פני מנעד רחב והכל בהתאם לנסיבות המעשה, ולנסיבות העושה, אם כי בתי המשפט הדגישו פעם אחר פעם את החומרה היתרה שיש ליחס לעבירות מס. אפנה לרע"פ 679/21 פלוני נגד מדינת ישראל (נבו, 3.2.2021): "לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה המשתקפת בעבריינות מס, אשר נובעת מהפגיעה הקשה בקופה הציבורית ולאור הקושי הרב בחשיפתה. לפיכך, יש להשית ענישה ממשית בגין עבירות אלו, כאשר נקודת המוצא לגזירת העונש תהיה בדרך כלל עונש מאסר בפועל".
24. העבירות המבוצעות בניגוד לחוק מע"מ, כמו גם עבירות המבוצעות בניגוד לפקודת מס הכנסה, פוגעות בכספיו של הציבור ופועל יוצא של ביצוע עבירות אלו, הינו גזילת כספי הציבור.
25. מדובר בביצוע עבירות כלכליות, שתוצאתן, כאמור, פגיעה בציבור ובעקרון השוויון, ואשר העונש ההולם הוא מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח ואין להסתפק בעבודות שירות לרוב. האמור נקבע בשורת פסקי דין ואפנה לרע"פ 3137/04 חג'ג' נגד מדינת ישראל (18.4.2004).
26. ברע"פ 1514/08 שנהב נגד מדינת ישראל (21.7.2008) הודגשה חומרת העבירות הכלכליות ופגיעתן במשק ובעקרון השוויון בנשיאת נטל המס, וכי העונש ההולם עבירות אלו הינו מאסר בפועל.
27. ברע"פ 31531-04-14 קריצ'בסקי נ' מדינת ישראל (30.11.2014), ערעור שהוגש לאחר הרשעה ב-34 חשבוניות פיקטיביות, עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) כשהמס הגלום בהן הינו 272,000 ש"ח ומס התשומות עמד על סך של 73,000 ₪. הנאשם נדון ל-8 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט הפחית את העונש והעמידו על 4 חודשי מאסר וזאת לאחר שהמערער זוכה מאישום אחד ולאחר שהסיר את המחדל במלואו.
28. ברע"פ 5938/18 אסרף נגד מדינת ישראל (נבו, 16.8.18) - הנאשם הורשע בביצוע עבירות לפי סעיפים 117(ב)(5), (6) ו- (7) לחוק מע"מ, כשסכום המחדל הינו 352,522 ₪. בית המשפט השלום קבע מתחם הנע בין 6 ועד 18 חודשי מאסר, והשית 10 חודשי מאסר. ערעור שהוגש וכן בקשת רשות הערעור נדחו.
29. ברע"פ 1238/19 אהרון אחדות נ' מדינת ישראל (27.2.2019), בית המשפט העליון דחה את הערעור והותיר עונש מאסר בן 5 חודשים באשר דובר על ביצוע 10 עבירות של הוצאת חשבוניות ללא עסקה עבירה על סעיף 117(ב)(5), ניכוי מס תשומות בסך 232,468 ₪ באמצעות קיזוז מס על סמך חשבוניות פיקטיביות וזיוף פנקסי חשבוניות לפי סעיף 117(ב)(7). בית המשפט קבע מתחם הנע בין 5 חודשי מאסר ל-14 חודשי מאסר, והשית על הנאשם 5 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

30. ברע"פ 5931/16 עליאן חסן נ' מדינת ישראל אגף המכס והמע"מ (8.9.2016), מדובר בנאשם אשר הורשע על פי הודאתו בביצוע 33 עבירות של ביצוע פעולות במטרה להביא לכך שאדם יתחמק מתשלום מס, לפי סעיפים 117(א)(5) ו-117(ב) לחוק מע"מ. עניין של העבירות בכך שבמהלך השנים 2012-2013, הוציא 33 חשבוניות בסך של כ-3.8 מיליון ₪, כאשר סכום המס הינו 614,640 ₪. בית המשפט השלום השית על הנאשם 7 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורו של הנאשם באופן חלקי רק ביחס לקנס, אשר הופחת לסך של 10,000 ₪. באותו מקרה דובר בנאשם בן 75 הסובל ממחלת הסרטן וסכרת. ראו בהתאמות הנדרשות שכן ניתן לאבחן מקרה זה לחומרה, לאור כך שמדובר במחדל הגבוה פי שתיים מעניינו של הנאשם שבפניו.

31. בעפ"ג 24941-01-11 קרעין נ' מדינת ישראל (14.3.21), התקבל ערעורו של נאשם על גזר דינו של בית המשפט השלום, במסגרתו הוטל על הנאשם, עונש של 15 חודשי מאסר בפועל, וקנס בסך של 50,000 ₪. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע 19 עבירות על פי סעיף 117 (ב) לחוק מע"מ. הנאשם הנפיק חשבוניות פיקטיביות בסך של למעלה מ-4 מיליון ₪, כאשר סכום המע"מ הנובע מהן הוא כ-630,000 ₪. בית המשפט המחוזי הקל בעונשו של הנאשם והפחית מ-15 חודשים ל-9 חודשי מאסר בפועל תוך מתן משקל רב לגלגוליו של התיק. כמו כן, ניתן משקל לעניין השיהוי, עת המאשימה הגישה את כתב האישום לאחר כ-4 שנים מרגע חשיפת העבירה.

32. בעפ"ג (מחוזי באר-שבע) 68947-07-20 סרגיי יוסופוב נגד מדינת ישראל (להלן: "יוסופוב"), מדובר בנאשם אשר הורשע על פי הודאתו בביצוע 53 עבירות של ביצוע פעולות במטרה להביא לכך שאדם יתחמק מתשלום מס, ו-7 עבירות של ניכוי תשומות מבלי שיש לגביו מסמך, לפי סעיפים 117 (ב) ו-117(ב) לחוק מע"מ. באותו מקרה, פעל הנאשם על פי הנחיותיו של אחר, והנפיק 53 חשבוניות מס פיקטיביות לטובת חברה אחת, בסך של כ-9.9 מיליון ₪ כאשר סה"כ המע"מ הגלום הינו כ-1.4 מיליון ₪, ובנוסף דיווח בדוחות התקופתיים של החברה על תשומת בסך של כ-1.4 מיליון ₪ מבלי שהיו בידיו חשבוניות מס שהוצאו כדין. גובה המס החסר הינו כ-2.8 מיליון ₪. בית המשפט השלום קבע כי נוכח חומרת העבירות וחלף השיהוי הניכר בין מועד השימוע שנערך לנאשם ועד למועד הגשת כתב האישום וכלה בהימשכות ההליכים, הרי שלא ניתן להסתפק במאסר על תנאי, ואף לא בעבודות שירות, וקבע רף תחתון של 8 חודשים אשר יכול וירוצו בעבודות שירות במקרים חריגים, ובשים לב לנסיבותיו האישיות של הנאשם הטיל בית המשפט על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל לצד קנס בסך 25,000 ₪ ועונשים נלווים. בית המשפט שלערעור, קבע כי אכן מדובר בעבירות חמורות, אך יחד עם זאת נתן משקל משמעותי לחלוף הזמן על עונשו של המערער, וקבע כי לא ניתן ביטוי מתאים במסגרת גזר הדין לכך שהנאשם פעל בהתאם להשפעת אחר אשר חלקו רב, לצד העבודה כי המערער לא יזם את העבירות ולא נהנה באופן משמעותי מפירותיהן, ובשים לב להכרת בית המשפט קמא במצבו הכלכלי הקשה של המערער אשר הצדיק התחשבות בקנס, מצא בית המשפט כי חלוף הזמן של כ-14-15 שנים מעת ביצוע העבירות ועל להטלת העונש בגינם, לצד שיהוי בין 6-10 שנים בין מועד ביצוע העבירה למועד הגשת כתב האישום, יש בו כדי להוביל להקלה בעונשו של הנאשם, והעמידו על 9 חודשים אשר ירוצו בעבודות שירות. אם כי, יש לציין כי כב' השופט, יואל עדן, בדעת המיעוט ציין כך: "הרף העליון בהסדר הטיעון מגלם את כל הטענות לקולא, לרבות השיהוי המשמעותי, ואף מעבר לכך, ובהסדר ובענישה המקסימאלית שבמסגרתו, יש כדי הקלה של ממש. היקף העבירות, משכן, השיטתיות שבהן, וסכומי העתק אשר במעשיו, במרמתו ותחכומו גזל המערער מהקופה הציבורית, מביאים למסקנה כי זהו הסדר הכולל הקלה משמעותית בעונשו, וכאשר נגזר אף עונש הנמוך מהרף המקסימלי בהסדר שכזה, יש לדחות את הערעור".

מתחם העונש ההולם

33. בשים לב לפסיקה שהובאה לעיל, עולה כי מדיניות הענישה בגין ביצוע עבירות אלו בהן הורשעו הנאשמים מחמירה בדרך כלל ומושפעת ממידת התחכום, משך זמן ביצוע העבירות, השיטתיות שבביצוע העבירה וסכום המס אשר נגזל בסופו של יום מהקופה הציבורית. על דרך הכלל, מתחמי הענישה בגין עבירות אלה, ובפרט כאשר מדובר בהיקפים משמעותיים מתחילים בעונשי מאסר לריצוי מאחורי סורג וברז.

34. לאחר בחינת הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשמים ואת מידת הפגיעה בהם, את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, את מידת אשמו של הנאשם ואת הפסיקה הנוהגת בעבירות דומות, בשים לב לסכום המע"מ על פי כתב האישום המתוקן, ומשך התקופה בה בוצעו העבירות, ובשים לב כי ב"כ הנאשמים אינם חולק על המתחם אליו עתרה המאשימה, הרי שבית המשפט מצא לקבוע כי מתחם העונש ההולם את המקרה נע בין 6 חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר בפועל, 6-12 חודשי מאסר מותנה, קנס הנע בין 19,000 ₪ לבין 30,000 ₪.

העונש בגדרי המתחם, ואפשרות החריגה ממתחם העונש

35. בגזירת העונש המתאים לנאשמים, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה:

א. הנאשם בן 70 (יליד 1955) נשוי ואב לילדים, נעדר עבר פלילי.

ב. הוענק משקל להודאתו של הנאשם כנתון המעיד על לקיחת אחריות, והבעת חרטה, זאת לצד הסרת המחדלים באופן חלקי ומשמעותי, נתון אשר יש בו להוסיף וללמד על לקיחת אחריות.

ג. בהקשר זה יש לציין כי הסרת המחדלים אינה מעשה חסד שעושה הנאשם. זוהי חובתו לפירעון חובותיו. אפנה לרע"פ 5872/14 ירון נ' מדינת ישראל שם נקבע: "על אף חשיבות השיקול של הסרת המחדל על ידי הנאשם

בעבירות מהסוג בנדון כאן - אין להפריז בהכרח במשקל המוענק לו." על אף חשיבותו של פירעון החוב, בסופו של דבר מדובר בפירעון חוב שניתן לגבות אותו מהנאשמים גם בדרכים אחרות. בע"פ 2407/05 מן נ' מדינת ישראל,

נקבע כי על אף הסרת המחדל, אין להפריז במשקל אותו יש לייחס לכך, ואין הדבר יביא עד לכדי הימנעות מגזירתו של מאסר בפועל. ראו אף, רע"פ 8507/09 יאיר שחל נגד מדינת ישראל - אגף המכס ומע"מ.

ד. לצד זאת, הפסיקה שבה וקבעה כי להסרת מחדלים בסוג זה של עבירות, משמעות רבה, והתחשבות בשיקול זה נועדה לקדם שתי תכליות: "...האחת, סילוקו של המחדל כרוך בהשלמת החסר מקופת המדינה והטבת הנזק שנגרם כתוצאה מהעבירה" והשנייה "עידוד הבעת חרטה וקבלת אחריות לביצוע העבירה בידי הנאשם" (ראו רע"פ 7851/13 עודה נ' מדינת ישראל).

ה. הוענק משקל ממשי למצבו הרפואי הקשה של הנאשם כעולה מנ/1 (אשר הוגש ביום 15.1.2024) ול-2 אשר הוגש ביום 7.7.2025, המפרט את אבחנותיו של הנאשם והדרדרות מצבו, זאת לצד העולה מהמסמכים שצורפו במסגרת הטיעונים לעונש, אודות מצבו הרפואי של הנאשם. אציין כי מהמסמכים הרפואיים עולה כי הנאשם סובל מאי ספיקת לב כרונית, אי ספיקת כליות כרונית חומרה וסופנית, זקוק לטיפול דיאליזה באופן תדיר עד כדי תלות, נתמך בבלון חמצן, כאשר בעניין מצבו הרפואי יוער כי בית המשפט אף התרשם ממצבו הרפואי של הנאשם ומצבו בהגעתו לאולם הדיונים, זאת לצד בעיות רפואיות נוספות מהן סובל הנאשם, וכן לכך כי בחודש מאי 2025 לקה הנאשם בשבץ מוחי.

ו. הוענק משקל לחלופי הזמן שעבר מעת ביצוע העבירות ואשר תחילתן בחודש מאי 2010 וסופן בחודש נובמבר 2013, תוך שיש לציין כי כתב האישום הוגש בפברואר 2019 וכתב האישום המתוקן הוגש בחודש מרץ 2022, וניתן לקבוע כי מדובר בפרק זמן ארוך מאז בוצעו העבירות ועד להגשת כתבי האישום. בנוסף הוענק משקל למידת ואופן תיקון כתב האישום. בפסיקה נקבע כי יש למצות הדין הפלילי בתוך פרק זמן סביר שבין מועד ביצוע העבירה לבין מועד גזירת העונש "...דבר ידוע הוא, שטעמי הענישה נחלשים ככל שחולף זמן רב יותר מעת ביצוע העבירה. כדי שיוגשמו תכליות הענישה לרבות גמול, שיקום והרתעה נדרשת קרבה בזמן בין המעשה האסור לעונש בגינו. הקרבה בזמן יוצרת זיקה ברורה לעברייני, לקרבן ולחברה בין המעשה האסור לגמול החברתי בגינו." (ראה עפ"ג (מחוזי באר-שבע) 68947-07-20 סרגיי יוסופוב נ' מדינת ישראל. הפסיקה שבה וקבעה כי שיהיו ממושך של רשויות התביעה בהגשת כתב אישום עשוי להביא להקלה בעונש, בהתחשב, בין היתר במשך השיהוי וטעמיו, בחומרת העבירה וטיבה. כמו כן נקבע "בעניין זה ראוי להדגיש כי נכון היה לבחון בנפרד את שאלת חלופי הזמן משאלת השיהוי בהגשת כתב האישום, ונכון היה לתת לכל אחד מהם משקל מתאים בנפרד, הגם שיכול וחלק מהתקופות חופפות" אך לצד זאת הפסיקה אף קבעה כי יש ליתן משקל לחלופי הזמן ולשיהוי אך הדבר צריך להיעשות תוך איזון אל מול שיקולי ענישה אחרים לצד זאת שחלופי זמן ושיהוי, אין משמעותם פטור גורף מהטלת מאסר בפועל ויש לבחון כל מקרה לגופו (ראה גם ע"פ 4603/17 אדרי נ' מדינת ישראל, ע"פ 7989/17 דשקוב נ' מדינת ישראל, ע"פ 4434/10 יחזקאל נ' מדינת ישראל).

אפשרות הסטייה ממתחם הענישה

36. בא כוח הנאשמים ביקש להעניק משקל למצבו האישי של הנאשם, וכן מצבו המשפחתי, תוך שהפנה למצבו הרפואי החריג, תוך שעתר להסתפק בענישה צופה פני עתיד בלבד. מנגד, המאשימה הפנתה לפסיקה, ועתרה למקום הנאשם בחלקו התחתון של מתחם הענישה ולהורות על שליחתו של הנאשם למאסר מאחורי סורג וברית. א. יש לזכור כי במקרה דנן, המונח בפני בית המשפט, הנאשמים הורשעו בעבירות מס חמורות, ובבואו של בית המשפט לבחון האם יש מקום להעדיף את שיקולו האישי של הנאשם על פני שיקולים אחרים, יש לפנות אף לרע"פ 4584/15 משהור משארה נ' מדינת ישראל שם נקבע: "למעלה מן הצורך, אציין כי אינני מקבל את טענתו של המבקש בנוגע לסיכויי השיקום בעניינו. סבורני, כי האינטרס השיקומי של המבקש, ככל שקיים כזה בנסיבות העניין, אינו יכול להצדיק הקלה נוספת בעונשו. כפי שצינתי ברע"פ 4218/15 אמסלם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.6.2015):

"אמת נכון הדבר, כי האינטרס שעניינו שיקומו של הנאשם, איננו אינטרס אישי של אותו נאשם בלבד, אלא שמדובר באינטרס חברתי כולל, לשקם את מי שסרו מדרכם, ולהחזירם לדרך המוטב. יחד עם זאת, יש לזכור, כי אינטרס זה מונח לצד יתר שיקולי הענישה העומדים על הפרק, בעת שנגזר עונשו של הנאשם" (ראו גם: רע"פ 2945/15 אבו חנין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.5.2015); רע"פ 1787/15 עמר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.3.2015)).

ב. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, הרי שבאופן רגיל, עונשו של נאשם נקבע בתחום גדרי מתחם העונש ההולם, תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות של הנאשם, בעוד שחריגה ממתחם העונש תעשה משני טעמים: האחד, לחומרה, כאשר יש מקום להגן על שלום הציבור, ומצד שני, לקולא, מטעמי שיקום, בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין. ניתן למצוא בפסיקה קשיים שונים אשר התעוררו במרוצת השנים, נוכח העובדה כי לא בכל המקרים עניינם של הנאשמים נפלו לגדרי חריג ה"שיקום", ולכן הגיעו בתי המשפט לתוצאה בדרכים שונות אחרות. ראו בהקשר זה את דברי כב' השופט ליבדרו במאמרו "חריגה ממתחם העונש מטעמי צדק" הסנגור 197, 4 (2013). כמו כן, בעפ"ג 45331-04-23 ביטון נ' מדינת ישראל (נבו, 21.12.2023) בית המשפט המחוזי הקל בעונשה של נאשמת הורשעה בעבירות נשק, תוך חריגה ממתחם העונש ההולם ומתן פרשנות רחבה למושג "שיקום" בקובעו: "איני מקל ראש בחומרת מעשי המערערת והיקף העבירות שביצעה. יחד עם זאת, במקרה דנן עמדו לנגד עיני הן נסיבות חייה הקשות והמורכבות של המערערת, גמילתה מסמים, מצבה הנפשי והרפואי כמפורט בתסקיר, העדר עבר פלילי, גילה המתקדם - בת 64, ניסיונות המערערת להתרחק מגורמים שוליים, הצלחתה חרף הקשיים-לבנות ולנהל לאורך שנים חיים נורמטיביים, מלמדים כי זה מקרה מצדיק חריגה מרמת הענישה המקובלת תוך מתן משקל לעיקרון הענישה האינדיבידואלי...". אפנה אף לת"פ 63803-11-15 מדינת ישראל נ' מאיר אלבז, באותו מקרה מצא בית המשפט לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי צדק, בשל מצבו הרפואי של הנאשם אשר הורשע בעבירות אלימות ואיומים תוך שהסתפק בעונש צופה פני עתיד בלבד.

גם בעפ"ג קלנר נ' מדינת ישראל (נבו, 29.12.2015) הוכר כחריג "מצב רפואי" בגינו ניתן להקל במדרג הענישה מעבר לתחת מתחם העונש "...לגוף הדברים נקבע כי נוכח מצבו הרפואי הקשה של לופוליאנסקי, אין מקום להשית עליו עונש מאסר בפועל מאחורי סורג וברית. לפיכך ראה השופט ע' פוגלמן להקל את עונשו מעבר למתחם הענישה שנקבע ולקבוע כי יהא עליו לשאת בעונש של 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות. הקנס שהושת על לופוליאנסקי נותר בעינו..." לקביעה זו, אליו הצטרף כב' השופט הנדל והוסיף כי "...אין לקבל גישה לפיה לא ניתן להתחשב במצבו הרפואי של נאשם שהורשע, כאשר ריצוי עונש מאסר בפועל עלול לסכן את חייו או לקצר את תוחלתם על פי חוות דעת שהוגשה. יש להביא בחשבון שיקול זה כבסיס לסטות ממתחם הענישה, גם אם אינו מופיע בחוק. השופט נ' הנדל הטעים כי ניתן להגיע למסקנה זו בהתאם לעקרונות של הקלה בענישה מכוח הגנה מן הצדק, וגם לאור חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בעניינו האישי של לופוליאנסקי, הדגיש השופט נ' הנדל כי כשם שאין בעבירת השוחד בה חטא כדי למחוק את מפעל החסד האדיר שהקים - כך אין במעשי החסד כדי למחוק את העבירה...".

ג. בית המשפט ער גם לפסיקה אליה הפנתה המאשימה, ולעיתרתה להשתת עונש מאסר בפועל, עם זאת, בית המשפט סבור כי נסיבותיו האישיות של הנאשם ובעיקר מצבו הרפואי של הנאשם כפי שפורט לעיל, נכנס לגדרי נסיבות חריגות אשר מצדיקות סטייה ממתחם הענישה משיקולי צדק, זאת מבלי להמעיט ולו במעט מחומרת העבירה המיוחסת לנאשמים.

ד. כמו כן ניתן משקל לכך שבקשתו של הנאשם לתשלום כופר חלף כתב האישום אושרה אך בשל חסרון הכיס, הדבר אינו צלח.

ה. יובהר כי אין במצבו הרפואי של הנאשם לבדו כדי להצדיק הימנעות משליחת למאסר, אלא שמדובר בצבר נסיבות, כמפורט לעיל אשר מוביל למסקנה האמורה כי מקרה זה נמנה על אותם מקרים חריגים המצדיקים הקלה בעונש, שכן מדובר במקרה חריג כשלד זאת מדובר בנאשם שאין נשקף ממנו החשש כי ישוב לבצע עבירות דומות בעתיד.

ו. בנסיבות שפורטו לעיל, ובהינתן הסרה של למעלה ממחצית חוב המס, זאת לצד הסרת המחדלים שבכתב האישום המקורי אשר הובילו למחיקתו של סעיף אישום, נוכח מאמציו הרבים של הנאשם להמשיך ולהסיר את מלוא המחדלים ולאור הפסיקה שהובאה לעיל, סבורני כי הנסיבות הייחודיות שבפניי, ובפרט מצבו הרפואי החריג של הנאשם - הצורך בטיפול דיאליזה מספר פעמים בשבוע, ושילוב מחלותיו הנוספות והחמורות של הנאשם, גילו (יליד 1955)

וההידרדרות אשר חלה במצבו הרפואי של הנאשם לאורך ההליך כאשר בחודש מאי 2025 עבר אירוע רפואי משמעותי, מוביל למסקנה לפיה יש מקום במקרה זה להימנע משליחתו של הנאשם למאסר.

ז. בית המשפט מצא לציין ולהדגיש כי אלמלא צבר הנסיבות שפורטו לעיל, ובפרט מצבו הרפואי של הנאשם, היה מקום לבחון השתת עונש בתוך מתחם וזאת בהתאם לסעיף 40א לחוק העונשין, אך לאור שפורט לעיל בהרחבה, לא יהיה זה צודק בנסיבות החריגות דן להורות על שליחתו למאסר מאחורי סורג ובריח.

סוף דבר,

37. לאור האמור לעיל, אני דן את הנאשמים לעונשים הבאים:

הנאשם 1:

א. 12 חודשי מאסר, וזאת על תנאי, שלא יעבור משך שלוש שנים מהיום, כל עבירה מסוג פשע בניגוד לחוק מס ערך מוסף ו/או פקודת מס הכנסה.

ב. 9 חודשי מאסר, וזאת על תנאי, שלא יעבור משך שלוש שנים מהיום, כל עבירה מסוג עוון בניגוד לחוק מס ערך מוסף ו/או פקודת מס הכנסה.

ג. קנס בסך 5,000 ₪. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.10.2025 ובכל הראשון בחודש שלאחריו. לא יעמוד הנאשם באחד מן השיעורים במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד, ומובהרות לנאשם הוראות החוק ביחס לאפשרות החיוב בתוספת הפיגורים. את הקנס ניתן לשלם:

* בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il (ניתן לשלם בפריסה של עד 18 תשלומים בהסדר קרדיט) או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות".

* מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון: *****-***.

* במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשובי תשלום).

ד. הנאשם יצהיר בהתאם לתקנות העונשין (התחייבות להימנע מעבירה), התש"ף-2019, על התחייבות כספית שלא לעבור כל עבירה בניגוד לחוק מע"מ ו/או פקודת מס הכנסה. ההתחייבות תהא לתקופה של שנתיים מהיום ובסך של 20,000 ₪.

על החברה

קנס בסך של 1,000 ₪ אשר ישולם עד ליום 1.9.25.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע.

ניתן היום, י"ג תמוז תשפ"ה, 09 יולי 2025, בנוכחות הצדדים.